

การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ *

คมเดช บุญประเสริฐ¹

น้ำทิพย์ วิภาวิน²

ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ³

โกวิท รพีพิศาล⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มสาขาวิชา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ จำนวน 374 คน จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 9 แห่ง ใน 4 กลุ่มสาขาวิชาคือ 1) ภาษาและภาษาศาสตร์ 2) วรรณคดีและวัฒนธรรม 3) ประวัติศาสตร์และโบราณคดี 4) ปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, t-test และ One Way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่มีสภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยมีรูปแบบการอ่านเนื้อหาเฉพาะส่วนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) ประเภทเนื้อหาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นหนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$) เพื่อทำรายงานและหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$) มีวิธีการเข้าถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทางอินเทอร์เน็ต ผ่านเครื่องมือช่วยค้นหาที่เป็นเสิร์จเอนจินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.72$) 2) เปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มสาขาวิชา โดยเพศชายมีการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ถี่มากกว่าเพศหญิง เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่านักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 26 ปีมีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากกว่านักศึกษาที่มีอายุ 26 ปีขึ้นไป เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่านักศึกษาระดับปริญญาเอก มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มากกว่านักศึกษาระดับปริญญาโท เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชานักศึกษาพบว่ากลุ่มสาขาวิชาโบราณคดีและประวัติศาสตร์ มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มากกว่านักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาภาษาและภาษาศาสตร์

คำสำคัญ: การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์; นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา; สาขามนุษยศาสตร์

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของคุณฉันทิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สารสนเทศศาสตร์) สาขาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงสารสนเทศศาสตร์ สาขาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อีเมล: komdech.boo@siam.edu

² รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อีเมล namtip.wip@stou.ac.th

³ รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อีเมล tawewat.wat@stou.ac.th

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต อีเมล kowit.r@rsu.ac.th

วันที่รับบทความ 28 พฤษภาคม 2564 วันที่ตอบรับบทความ 9 กรกฎาคม 2564

E-books Usage by Humanities Graduate Students in Public Universities *

Komdech Boonprasert ¹

Namtip Wipawin ²

Taweewat Watthanakuljaroen ³

Kowit Rapeepisarn ⁴

Abstract

This survey research examined the use of E-books of 374 Humanities graduate students in 4 subject fields – languages and linguistics, literature and culture, history and archaeology, and religion and theology - in 9 public universities and compared the E-book usage of the students classified by gender, age, education level and groups of the study subject fields. Questionnaires were used for collecting data which were then analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test and One-Way ANOVA.

The findings revealed that 1) most of the respondents read specified parts of contents of the E-books at the medium level ($\bar{X} = 3.34$); moderately read contents were in a rare book ($\bar{X} = 3.24$); E-books were at a medium level used for report writing and searching for more knowledge ($\bar{X} = 3.18$); and accessing to E-books was conducted via the Internet through search engines at the high level ($\bar{X} = 4.72$). 2) Results of the comparison of the E-book usage of the humanity graduate students indicated that their usage varied at .05 in gender, sex, education level, and groups of study areas; male students read the whole E-book much more than female students; when classified by age, educational level, and fields of study, it was found that students under 26 years old used more E-books than older students, doctoral students used E-books more than master's degree students, and archeology and history students utilized more E-books than language and linguistic students.

Keywords: E-books Usage; Humanities Graduate Students

* This research article is one of the part of dissertation title: The Development of Strategies to Promote Electronic Book Usage of Humanities Graduate Students in Public Universities.

¹ Ph.D. Student, PhD Program in Information Science Faculty of Liberal Arts Sukhothai Thammathirat Open University
e-mail: komdech.boon@siam.edu

² Associate Professor of Faculty of Liberal Arts Sukhothai Thammathirat Open University e-mail: nwipawin@gmail.com

³ Associate Professor of School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University e-mail: taweewat.wat@stou.ac.th

⁴ Assistant Professor of Faculty of Information Science, Rungsit University e-mail: kowit.r@rsu.ac.th

Received: 28 May 2021 Accepted: 9 July 2021

บทนำ

ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อดิจิทัลที่จัดให้บริการในห้องสมุด โดยมีการจัดเก็บบทความในวารสารที่ได้มีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มให้อยู่ในรูปดิจิทัลแล้วบันทึกไว้ในฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ต่อมาจึงได้มีการนำหนังสือที่เป็นรูปเล่มมาจัดทำให้อยู่ในรูปดิจิทัลให้เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Book หรือ e-Book) โดยเริ่มในประเทศสหรัฐอเมริกาช่วง ค.ศ. 1990 ซึ่งได้มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านอุปกรณ์อ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะเป็นส่วนใหญ่ ต่อมาได้มีการพัฒนาลักษณะหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้มีการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยปัจจุบันหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้รับความนิยมมากขึ้น จากผลการศึกษานักศึกษาเกี่ยวกับการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ใน Royal Road University ประเทศแคนาดา เมื่อ ค.ศ. 2003 พบว่ามีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประมาณร้อยละ 30 ซึ่งต่อมาในปี 2010 ได้สำรวจการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์อีกครั้ง พบว่ามีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 76.1 ซึ่งเห็นได้ว่าในระยะเวลาประมาณ 6 ปี ในสถาบันการศึกษาเดิมมีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยฮอังก ซึ่งพบว่าการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ใน ค.ศ. 2000 เป็นจำนวน 1901 ครั้ง แล้วมีการใช้เพิ่มขึ้นทุกปี จน ค.ศ. 2003 มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 13,828 ครั้ง ซึ่งจะเห็นได้ว่า ภายในระยะเวลา 4 ปี มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น 6 เท่า (Chan & Lai, 2005) นอกจากนี้จากผลงานวิจัยในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งของประเทศแคนาดาพบว่า ปริมาณการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความสอดคล้องกับระดับการศึกษา

ของนักศึกษา (Lamothe, 2013; Croft & Bedi, 2005; Croft & Davis, 2010)

การเรียนรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานั้น จำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองจึงมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นหนังสือทั้งแบบรูปเล่มและแบบดิจิทัลเป็นสื่อที่ใช้ในการหาความรู้และค้นคว้าสำหรับการทำรายงานในชั้นเรียนและค้นคว้าข้อมูลในการทำวิจัยมากกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี ทำให้การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกนั้น มีสัดส่วนการใช้งานมากกว่าในระดับปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับ Hwang et al. (2014) ที่ได้ศึกษา วิจัยในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในประเทศเกาหลีใต้ พบว่า อาจารย์มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มากที่สุด ร้อยละ 78 รองลงมาจะเป็นนักศึกษาปริญญาโทกับนักศึกษาปริญญาเอก เป็นร้อยละ 63.9 กับร้อยละ 63.3 ตามลำดับ สถานการณ์การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย เริ่มต้นจากเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2548 ได้มีการจัดสรรงบประมาณจากสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งและได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เพื่อจัดซื้อลิขสิทธิ์ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันซึ่งเป็นฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ NetLibrary ของ OCLC (Online Computer Library Center) เป็นจำนวน 5,962 ชื่อเรื่อง และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นลิขสิทธิ์ของ SpringerLink จำนวน 1,528 ชื่อเรื่อง นอกจากนี้มีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ได้ โดยไม่มีค่าใช้จ่ายอีก 3,400 ชื่อเรื่อง รวมเป็น 10,890 ชื่อเรื่อง โดยครอบคลุมในทุกสาขาวิชา ซึ่งมีการให้บริการแก่สมาชิกของเครือข่ายห้องสมุด

สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ผ่าน IP Address ของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา โดยการใช้งานนั้น นักศึกษาหลายคนไม่สามารถใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ชื่อเรื่องเดียวกันพร้อมกันได้ จากการสัมภาษณ์บุคลากรของศูนย์สารสนเทศอุดมศึกษา พบว่า การใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในสถาบันอุดมศึกษาของไทยได้รับความนิยมในช่วง 3 ปีแรก จาก พ.ศ. 2548 ถึง พ.ศ. 2550 นอกจากนี้สถาบันการศึกษาในแต่ละแห่งได้มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อหรือบอกรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ตามความเหมาะสมในการใช้ของแต่ละสถาบันการศึกษา

แม้ว่าการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยจะเริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 แต่ก็ยังมีอัตราการเพิ่มขึ้นของการใช้งานในระดับที่ไม่สูงมาก โดยเฉพาะการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีปริมาณการใช้หนังสือเพื่อการศึกษาจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อให้เกิดการเพิ่มปริมาณการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบัณฑิตด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ การศึกษาเรื่องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จะช่วยให้เข้าใจสภาพการณ์และนำมาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์และจัดทำนโยบายการจัดการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดเพื่อการบริหารจัดการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องต่อความต้องการของนักศึกษา และเพื่อเพิ่มปริมาณการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มสาขาวิชา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ระเบียบวิธีวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการใช้แบบสอบถาม
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรของงานวิจัยในครั้งนี้ คือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่กำลังศึกษาใน 4 กลุ่มสาขาวิชาคือ กลุ่มสาขาวิชาด้านภาษาและภาษาศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาด้านวัฒนธรรมและวรรณคดี กลุ่มสาขาวิชาโบราณคดีและประวัติศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา จำนวน 2,733 คน ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 18 แห่ง (Education Data Center, Office of the Higher Education Commission, 2015)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดย

- (1) คัดเลือกสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีการเปิดสอนด้านมนุษยศาสตร์ใน 2 กลุ่มสาขาขึ้นไป จาก 4 กลุ่มสาขาวิชาที่กำหนดคือ กลุ่มสาขาวิชาด้านภาษาและภาษาศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชา

ด้านวัฒนธรรมและวรรณคดี กลุ่มสาขาวิชาโบราณคดี และประวัติศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาปรัชญา ศาสนา และเทววิทยา จำนวนทั้งสิ้น 9 แห่ง

(2) กำหนดการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีในสถาบันอุดมศึกษาที่ได้คัดเลือกไว้ โดยคำนวณตามสูตรของทาร์โรว์ ยามาเน่ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คน

3. เครื่องมือที่ใช้วิจัยและกระบวนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 เครื่องมือที่ใช้วิจัยในครั้งนี้คือแบบสอบถามสภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยการศึกษา วิเคราะห์แนวคิด วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ มาพัฒนาแบบสอบถามสภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มสาขาวิชา

ตอนที่ 2 สภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เป็นคำถามเลือกตอบจำนวน 30 ข้อ

3.2 กระบวนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีกระบวนการดังนี้

(1) นำแบบสอบถามที่พัฒนาแล้วส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินความ

ตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ที่ 0.72

(2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำแล้ว ไปทดสอบกับนักศึกษานอกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.84

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามทางไปรษณีย์จำนวน 500 ชุด และแจกแบบสอบถามด้วยตนเองเพิ่มเติม ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 428 ชุด และจากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม สรุปจำนวนแบบสอบถามที่ใช้ได้ทั้งสิ้น 374 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.38 จากแบบสอบถามที่ได้รับคืน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคำนวณสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติดังนี้

5.1 ค่าความถี่และค่าร้อยละ สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในแต่ละประเด็น ซึ่งผู้วิจัยมีการประเมินระดับการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

4.20-5.00 คะแนน หมายถึง มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละประเด็น ระดับ มาก

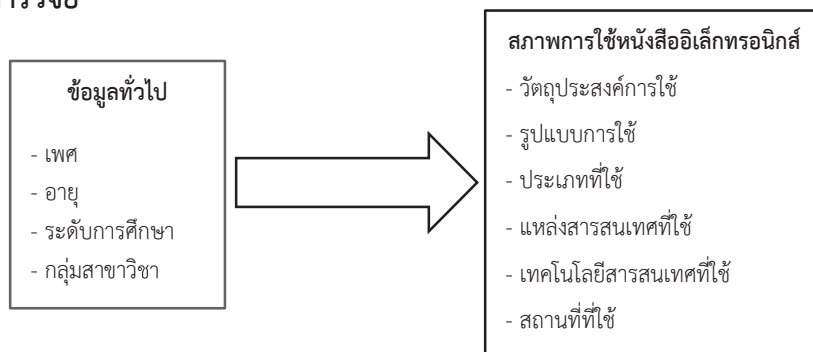
3.40-4.19 คะแนน หมายถึง มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละประเด็น ระดับ ค่อนข้างมาก

2.60-3.39 คะแนน หมายถึง มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละประเด็น ระดับปานกลาง

1.80-2.59 คะแนน หมายถึง มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละประเด็น ระดับค่อนข้างน้อย

1.00-1.79 คะแนน หมายถึง มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละประเด็น ระดับน้อยไม่ได้ใช้ หมายถึง ไม่มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในประเด็นนั้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

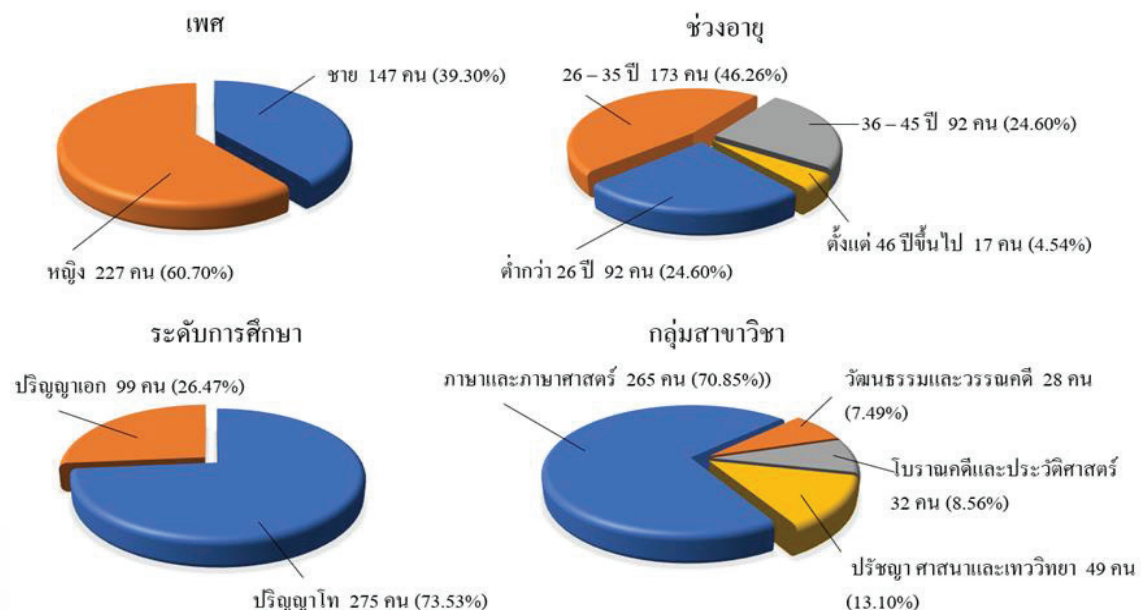
5.3 การทดสอบ t-Test และ One Way ANOVA วิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาตามเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มสาขาวิชา โดยทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์และการเปรียบเทียบการใช้หนังสือ

อิเล็กทรอนิกส์จำแนกตามเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มสาขาวิชา

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาจำแนกตามเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มสาขาวิชา ดังแสดงในภาพที่ 1

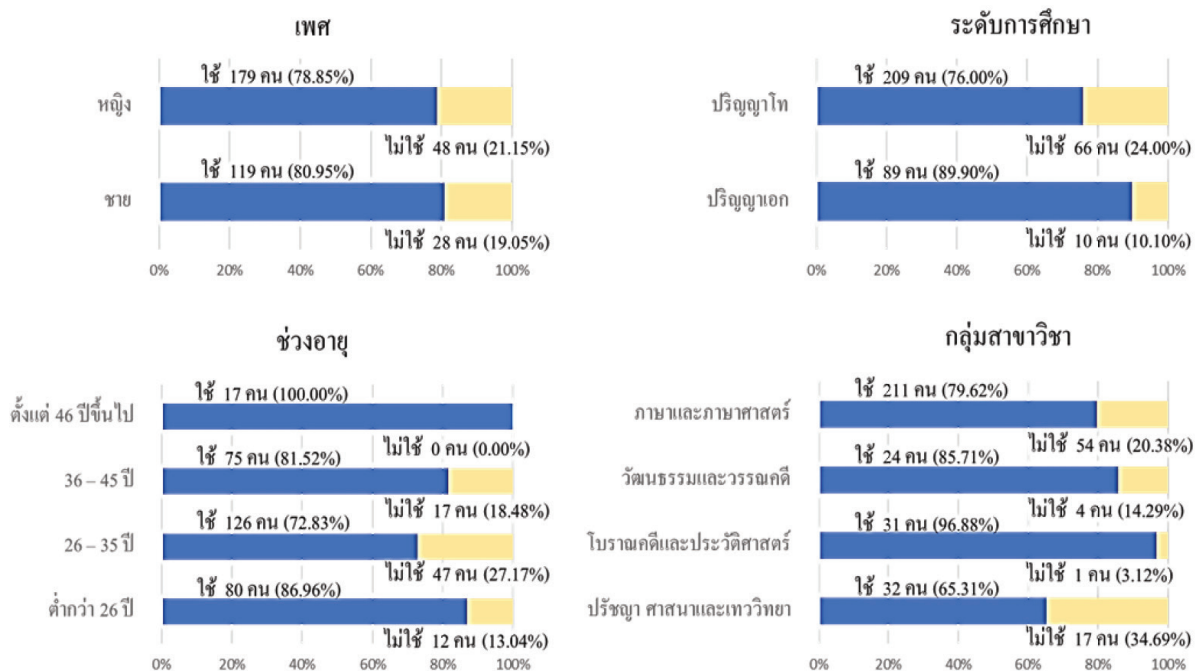
ภาพที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่ทำแบบสอบถาม (n=374)

จากภาพที่ 1 พบว่านักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 347 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 227 คน (ร้อยละ 60.70) เป็นเพศชาย จำนวน 147 คน (ร้อยละ 39.30) อยู่ในช่วงอายุ 26-35 ปี มากที่สุดจำนวน 173 คน (ร้อยละ 46.26) รองลงมา อายุต่ำกว่า 26 ปี และช่วงอายุ 36-45 ปี จำนวน 92 คน (ร้อยละ 24.60) เท่ากัน โดยมีอายุ 46 ปีขึ้นไปน้อยที่สุด จำนวน 17 คน (ร้อยละ 4.54)

นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาโท จำนวน 275 คน (ร้อยละ 73.53) ปริญญาเอก จำนวน

99 คน (ร้อยละ 26.47) โดยอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาภาษาและภาษาศาสตร์มากที่สุด จำนวน 265 คน (ร้อยละ 70.85) รองลงมา กลุ่มสาขาวิชา ปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา จำนวน 49 คน (ร้อยละ 13.10) กลุ่มสาขาวิชา โบราณคดีและประวัติศาสตร์ จำนวน 32 คน (ร้อยละ 8.56) และกลุ่มสาขาวิชา วัฒนธรรมและวรรณคดี จำนวน 28 คน (ร้อยละ 7.49)

2. การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มสาขาวิชา ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มสาขาวิชา

จากภาพที่ 2 พบว่า การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 80.95 และเพศหญิงมีนักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 78.85 ช่วงอายุของนักศึกษาตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป มีการใช้คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา อายุต่ำกว่า 26 ปี คิดเป็นร้อยละ 86.96 ช่วงอายุ 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ

81.52 และช่วงอายุ 25-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 72.83 ตามลำดับ

นักศึกษาที่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์กำลังศึกษาระดับปริญญาเอกคิดเป็นร้อยละ 89.90 และระดับปริญญาโทคิดเป็นร้อยละ 76 โดยนักศึกษาที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาโบราณคดีและประวัติศาสตร์

มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 96.88 รองลงมา กลุ่มสาขาวิชาวัฒนธรรมและวรรณคดีคิดเป็นร้อยละ 85.71 กลุ่มสาขาวิชาภาษาและภาษาศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 79.62 และกลุ่ม

สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและเทววิทยาคิดเป็นร้อยละ 65.31 ตามลำดับ

3. สภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงสภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษา (n=298)

สภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	S.D.	ระดับการใช้
วัตถุประสงค์การใช้			
เพื่อการค้นคว้าวิจัย	3.11	1.477	ปานกลาง
เพื่อหาข้อมูลทำรายงาน	3.18	1.430	ปานกลาง
เพื่อหาความรู้เพิ่มเติม	3.17	1.433	ปานกลาง
เพื่อนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่น	2.88	1.397	ปานกลาง
เพื่อนันทนาการ	2.85	1.533	ปานกลาง
รูปแบบการใช้			
อ่านเนื้อหาเฉพาะบางส่วน	3.34	1.303	ปานกลาง
อ่านเนื้อหาทั้งหมด	2.38	1.384	ค่อนข้างน้อย
ค้นหาเนื้อหา	3.17	1.480	ปานกลาง
ดาวน์โหลดเนื้อหาที่ต้องการ	3.28	1.427	ปานกลาง
ดาวน์โหลดเนื้อหาทั้งหมด	2.88	1.406	ปานกลาง
อ้างอิงเนื้อหา	2.97	1.404	ปานกลาง
ประเภทที่ใช้			
ตำราอิเล็กทรอนิกส์ (E- Textbook)	3.23	1.421	ปานกลาง
หนังสืออ้างอิงอิเล็กทรอนิกส์ (E-Reference)	3.15	1.460	ปานกลาง
หนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์ (E-Rare book)	3.24	1.432	ปานกลาง
หนังสือทั่วไปอิเล็กทรอนิกส์ (E-book)	2.58	1.564	ค่อนข้างน้อย
แหล่งสารสนเทศที่ใช้			
เข้าถึงทางระบบสืบค้น OPAC	2.11	1.118	ค่อนข้างน้อย
เข้าถึงทางเว็บไซต์สำนักพิมพ์โดยตรง	2.44	1.220	ค่อนข้างน้อย
เข้าถึงทางเว็บไซต์ห้องสมุด	4.26	1.043	มาก
เข้าถึงทาง Search Engine บนอินเทอร์เน็ต	4.72	0.766	มาก
เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้			
ผ่านคอมพิวเตอร์	2.30	1.241	ค่อนข้างน้อย
ผ่านเน็ตบุ๊กคอมพิวเตอร์	2.70	1.114	ปานกลาง
ผ่านแท็บเล็ตพีซี	2.22	1.302	ค่อนข้างน้อย
ผ่านสมาร์ทโฟน	2.57	1.319	ปานกลาง

ตารางที่ 1 แสดงสภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษา (n=298) (ต่อ)

สภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับการใช้
สถานที่ใช้			
จากที่พักอาศัย	2.86	1.247	ปานกลาง
จากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา	1.94	1.055	ค่อนข้างน้อย
จากสถาบันอุดมศึกษาแต่ภายนอกห้องสมุด	2.21	1.156	ค่อนข้างน้อย
จากที่ทำงาน	2.30	1.265	ค่อนข้างน้อย
ระหว่างการเดินทาง	2.06	1.185	ค่อนข้างน้อย

จากตารางที่ 1 การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ พบว่าเพื่อหาข้อมูลทำรายงานมากที่สุด (\bar{X} =3.18) รองลงมาใช้เพื่อหาความรู้เพิ่มเติม (\bar{X} =3.17) และเพื่อการค้นคว้าวิจัย (\bar{X} =3.11) ตามลำดับ โดยมีการใช้เพื่อนันทนาการน้อยที่สุด (\bar{X} =2.85) ด้านรูปแบบการใช้ พบว่าอ่านเนื้อหาเฉพาะบางส่วนมากที่สุด (\bar{X} =3.34) รองลงมาดาวน์โหลดเนื้อหาที่ต้องการ (\bar{X} =3.28) และค้นหาเนื้อหา (\bar{X} =3.17) ตามลำดับ โดยมีการอ่านเนื้อหาจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งเล่มน้อยที่สุด (\bar{X} =2.38) ด้านประเภทหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่าหนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์ มีการใช้มากที่สุด (\bar{X} =3.24) ซึ่งทางห้องสมุดได้มีการแปลงจากรูปเล่มให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล รองลงมาเป็นตำราอิเล็กทรอนิกส์ (\bar{X} =3.23) ที่นำมาใช้ในการเรียนในรายวิชา และหนังสืออ้างอิงอิเล็กทรอนิกส์ (\bar{X} =3.15) ที่นำมาใช้ในการหาข้อมูลอ้างอิง ตามลำดับ โดยเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั่วไปน้อยที่สุด (\bar{X} =2.58) ด้านการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ พบว่าเข้าใช้หนังสือ

อิเล็กทรอนิกส์ทาง Search Engine บนอินเทอร์เน็ตมากที่สุด (\bar{X} =4.72) รองลงมาเข้าถึงทางเว็บไซต์ห้องสมุด (\bar{X} =4.26) และ เว็บไซต์สำนักพิมพ์โดยตรง (\bar{X} =2.44) ตามลำดับ โดยเข้าถึงทางระบบสืบค้น OPAC น้อยที่สุด (\bar{X} =2.10)

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่ามีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเน็ตบุ๊กคอมพิวเตอร์มากที่สุด (\bar{X} =2.70) รองลงมาใช้ผ่านสมาร์ทโฟน (\bar{X} =2.57) และเครื่องคอมพิวเตอร์ (\bar{X} =2.30) ตามลำดับ โดยมีการใช้ผ่านแท็บเล็ตพีซีน้อยที่สุด (\bar{X} =2.22) ด้านสถานที่ใช้ พบว่ามีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากที่พักอาศัยมากที่สุด (\bar{X} =2.86) รองลงมาใช้จากที่ทำงาน (\bar{X} =2.30) และจากสถาบันอุดมศึกษาแต่ นอกห้องสมุด (\bar{X} =2.21) ตามลำดับ โดยใช้จากภายในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาน้อยที่สุด (\bar{X} =1.94)

4. การเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษา โดยมีการจำแนกดังนี้

4.1 การเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ (n=298)

การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	ชาย		หญิง		t	Sig.
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.		
วัตถุประสงค์การใช้						
เพื่อการค้นคว้าวิจัย	3.18	1.448	3.06	1.499	0.641	0.522
เพื่อหาข้อมูลทำรายงาน	3.26	1.411	3.13	1.445	0.772	0.441
เพื่อหาความรู้เพิ่มเติม	3.27	1.344	3.10	1.490	0.982	0.327
เพื่อนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่น	2.97	1.382	2.82	1.409	0.870	0.385
เพื่อนันทนาการ	2.81	1.540	2.88	1.533	-0.364	0.716
รูปแบบการใช้						
อ่านเนื้อหาเฉพาะบางส่วน	3.41	1.429	3.29	1.458	0.711	0.478
อ่านเนื้อหาทั้งหมด	2.61*	1.424	2.22*	1.339	2.254	0.025*
ค้นหาเนื้อหา	3.30	1.452	3.09	1.496	1.202	0.230
ดาวน์โหลดเนื้อหาที่ต้องการ	3.41	1.438	3.19	1.417	1.253	0.211
ดาวน์โหลดเนื้อหาทั้งหมด	3.05	1.362	2.76	1.428	1.714	0.088
อ้างอิงเนื้อหา	3.10	1.439	2.89	1.377	1.237	0.217
ตำราอิเล็กทรอนิกส์	3.34	1.401	3.15	1.434	0.952	0.342
หนังสืออ้างอิงอิเล็กทรอนิกส์	3.32	1.386	3.03	1.499	1.633	0.104
หนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์	3.27	1.378	3.22	1.474	0.249	0.803
หนังสือทั่วไปอิเล็กทรอนิกส์	2.54	1.543	2.60	1.584	-0.285	0.776
แหล่งสารสนเทศที่ใช้						
เข้าถึงทางระบบสืบค้น OPAC	2.05	1.111	2.14	1.125	-0.690	0.491
เข้าถึงทางเว็บไซต์สำนักพิมพ์โดยตรง	2.61	1.321	2.33	1.137	1.928	0.055
เข้าถึงทางเว็บไซต์ห้องสมุด	4.47*	0.852	4.12*	1.133	2.899	0.004*
เข้าถึงทาง Search Engine บนอินเทอร์เน็ต	4.66	0.836	4.75	0.716	-0.997	0.320
เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้						
ผ่านคอมพิวเตอร์	2.53*	1.306	2.15*	1.176	2.533	0.012*
ผ่านโน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์	2.81	1.205	2.63	1.045	1.425	0.155
ผ่านแท็บเล็ตพีซี	2.26	1.371	2.19	1.256	0.456	0.649
ผ่านสมาร์ทโฟน	2.68	1.370	2.49	1.283	1.150	0.251
สถานที่ใช้						
จากที่พักอาศัย	2.93	1.232	2.81	1.258	0.807	0.421
จากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา	2.06	1.144	1.86	0.987	1.613	0.108
จากสถาบันอุดมศึกษาแต่ภายนอกห้องสมุด	2.41*	1.288	2.08*	1.042	2.412	0.016*
จากที่ทำงาน	2.53*	1.338	2.14*	1.192	2.563	0.011*
ระหว่างการเดินทาง	2.16	1.287	1.99	1.109	1.223	0.222

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรูปแบบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้น เพศชาย มีการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งเล่ม ($\bar{X} = 2.61$) มากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 2.22$) ในส่วนของแหล่งสารสนเทศนั้นเพศชาย มีการเข้าถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทาง Website ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ($\bar{X} = 4.47$) มากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 4.11$) ในส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ นั้น เพศชายมีการใช้

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 2.53$) มากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 2.15$) ในส่วนสถานที่ใช้นั้น เพศชายมีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากสถาบันอุดมศึกษาแต่ภายนอกห้องสมุด ($\bar{X} = 2.41$) และจากที่ทำงาน ($\bar{X} = 2.53$) มากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 2.08$) และ ($\bar{X} = 2.14$) ตามลำดับ

4.2 การเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามช่วงอายุ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามช่วงอายุ (n=298)

การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	ต่ำกว่า 26 ปี		26-35 ปี		36-45 ปี		46 ปีขึ้นไป		F	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
วัตถุประสงค์การใช้										
เพื่อการค้นคว้าวิจัย	3.30	1.539	2.96	1.417	3.12	1.471	3.24	1.640	0.922	0.430
เพื่อหาข้อมูลทำรายงาน	3.36	1.423	3.05	1.402	3.18	1.447	3.35	1.618	0.828	0.479
เพื่อหาความรู้เพิ่มเติม	3.18	1.467	3.08	1.406	3.26	1.453	3.41	1.460	0.421	0.738
เพื่อนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่น	2.96	1.512	2.72	1.399	2.97	1.414	3.31	1.493	1.192	0.313
เพื่อนันทนาการ	2.68	1.631	2.97	1.424	2.77	1.613	3.13	1.506	0.734	0.532
รูปแบบการใช้										
อ่านเนื้อหาเฉพาะบางส่วน	3.39	1.454	3.31	1.445	3.23	1.448	3.77	1.437	0.681	0.564
อ่านเนื้อหาทั้งเล่ม	2.10*	1.280	2.34	1.329	2.59*	1.488	3.00*	1.541	2.699	0.046*
ค้นหาเนื้อหา	3.22	1.525	3.09	1.409	3.22	1.583	3.35	1.412	0.264	0.851
ดาวน์โหลดเนื้อหาที่ต้องการ	3.46	1.421	3.24	1.426	3.11	1.467	3.53	1.246	0.950	0.417
ดาวน์โหลดเนื้อหาทั้งเล่ม	3.12*	1.515	2.92*	1.366	2.49*	1.319	3.13	1.310	2.772	0.042*
อ้างอิงเนื้อหา	3.07	1.437	2.91	1.402	2.92	1.351	3.25	1.571	0.443	0.723
ประเภทที่ใช้										
ตำราอิเล็กทรอนิกส์	3.30	1.457	3.02	1.414	3.29	1.384	3.92	1.320	1.745	0.159
หนังสืออ้างอิงอิเล็กทรอนิกส์	3.33	1.544	2.97	1.408	3.10	1.457	3.92	1.188	2.269	0.081
หนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์	3.21	1.513	3.05	1.424	3.57	1.307	3.33	1.496	1.692	0.169
หนังสือทั่วไปอิเล็กทรอนิกส์	2.20	1.529	2.67	1.559	2.84	1.603	2.89	1.453	1.762	0.156
แหล่งสารสนเทศที่ใช้										
เข้าถึงทางระบบสืบค้น OPAC	2.13	1.118	2.08	1.187	2.18	1.077	1.88	0.781	0.349	0.790
เข้าถึงทางเว็บไซต์สำนักพิมพ์โดยตรง	2.30*	1.213	2.23*	1.093	2.91*	1.295	2.65	1.320	5.576	0.001*

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามช่วงอายุ (n=298) (ต่อ)

การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	ต่ำกว่า 26 ปี		26-35 ปี		36-45 ปี		46 ปีขึ้นไป		F	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
แหล่งสารสนเทศที่ใช้ (ต่อ)										
เข้าถึงทางเว็บไซต์ห้องสมุด	4.29	.021	4.35	0.999	4.04	1.144	4.41	0.939	1.567	0.198
เข้าถึงทาง Search Engine บนอินเทอร์เน็ต	4.99*	0.112	4.70*	0.762	4.53*	1.018	4.41*	0.939	5.971	0.001*
เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้										
ผ่านคอมพิวเตอร์	1.91*	1.200	2.29*	1.161	2.65*	1.289	2.71*	1.312	5.454	0.001*
ผ่านโน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์	2.70	1.163	2.56	0.996	2.89	1.192	2.88	1.269	1.580	0.194
ผ่านแท็บเล็ตพีซี	1.97	1.258	2.24	1.225	2.34	1.393	2.65	1.539	1.752	0.156
ผ่านสมาร์ตโฟน	2.60	1.337	2.43	1.257	2.68	1.377	2.88	1.409	0.961	0.412
สถานที่ใช้										
จากที่พักอาศัย	2.93	1.271	2.76	1.186	2.83	1.309	3.41	1.228	1.457	0.226
จากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา	1.89	1.086	1.98	1.069	1.92	1.010	1.94	1.088	0.144	0.934
จากสถาบันอุดมศึกษาแต่ภายนอกห้องสมุด	2.22	1.129	2.17	1.121	2.20	1.174	2.59	1.460	0.667	0.573
จากที่ทำงาน	1.86*	1.083	2.41*	1.251	2.49*	1.349	2.65*	1.367	4.661	0.003*
ระหว่างการเดินทาง	2.00	1.091	2.08	1.196	1.99	1.233	2.47	1.328	0.856	0.464

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามช่วงอายุที่มีความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD)

การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	คู่เปรียบเทียบจำแนกตามช่วงอายุ		Sig.
อ่านเนื้อหาทั้งหมด	ต่ำกว่า 26 ปี (\bar{X} =2.10)	36 - 45 ปี (\bar{X} =2.59)	0.039*
	ต่ำกว่า 26 ปี (\bar{X} =2.10)	46 ปีขึ้นไป (\bar{X} =3.00)	0.015*
ดาวน์โหลดเนื้อหาทั้งหมด	ต่ำกว่า 26 ปี (\bar{X} =3.12)	36 - 45 ปี (\bar{X} =2.49)	0.007*
	26 - 35 ปี (\bar{X} =2.92)	36 - 45 ปี (\bar{X} =2.49)	0.040*
เข้าถึงทางเว็บไซต์สำนักพิมพ์	ต่ำกว่า 26 ปี (\bar{X} =2.30)	36 - 45 ปี (\bar{X} =2.91)	0.002*
	26 - 35 ปี (\bar{X} =2.23)	36 - 45 ปี (\bar{X} =2.91)	0.000*
เข้าถึงทาง Search Engine	ต่ำกว่า 26 ปี (\bar{X} =4.99)	26 - 35 ปี (\bar{X} =4.70)	0.007*
	ต่ำกว่า 26 ปี (\bar{X} =4.99)	36 - 45 ปี (\bar{X} =4.53)	0.000*
	ต่ำกว่า 26 ปี (\bar{X} =4.99)	46 ปีขึ้นไป (\bar{X} =4.41)	0.004*

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามช่วงอายุที่มีความแตกต่าง รายคู่ ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) (ต่อ)

การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	คู่เปรียบเทียบจำแนกตามช่วงอายุ		Sig.
ใช้ผ่านคอมพิวเตอร์	ต่ำกว่า 26 ปี ($\bar{X}=1.91$)	26 - 35 ปี ($\bar{X}=2.29$)	0.033*
	ต่ำกว่า 26 ปี ($\bar{X}=1.91$)	36 - 45 ปี ($\bar{X}=2.65$)	0.000*
	ต่ำกว่า 26 ปี ($\bar{X}=1.91$)	46 ปีขึ้นไป ($\bar{X}=2.71$)	0.015*
	26 - 35 ปี ($\bar{X}=2.29$)	36 - 45 ปี ($\bar{X}=2.65$)	0.041*
ใช้จากที่ทำงาน	ต่ำกว่า 26 ปี ($\bar{X}=1.86$)	26 - 35 ปี ($\bar{X}=2.41$)	0.002*
	ต่ำกว่า 26 ปี ($\bar{X}=1.86$)	36 - 45 ปี ($\bar{X}=2.49$)	0.002*
	ต่ำกว่า 26 ปี ($\bar{X}=1.86$)	46 ปีขึ้นไป ($\bar{X}=2.65$)	0.019*

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบ การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตาม ช่วงอายุมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ในด้านรูปแบบการใช้ คือ อ่านเนื้อหาทั้ง เล่ม และดาวน์โหลดเนื้อหาทั้งเล่ม ด้านแหล่ง สารสนเทศที่ใช้ คือ เข้าถึงทางเว็บไซต์สำนักพิมพ์ และเข้าถึงทาง Search Engine ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศที่ใช้ คือ ใช้ผ่านคอมพิวเตอร์ และด้าน สถานที่ใช้ คือ ใช้จากที่ทำงาน

จากตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบ การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตาม ช่วงอายุ ที่มีความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) พบว่า นักศึกษา ที่อายุต่ำกว่า 26 ปี มีการอ่านเนื้อหาของหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ทั้งเล่ม ($\bar{X}=2.10$) น้อยกว่า นักศึกษา ที่อายุ 36-45 ปี ($\bar{X}=2.59$) กับนักศึกษาที่อายุ 46 ปี ขึ้นไป ($\bar{X}=3.00$) นักศึกษาที่อายุ 36-45 ปี มีการ ดาวน์โหลดเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งเล่ม ($\bar{X}=2.49$) น้อยกว่า นักศึกษาที่อายุต่ำกว่า 26 ปี ($\bar{X}=3.12$) กับนักศึกษาที่อายุ 26-35 ปี ($\bar{X}=2.92$)

นักศึกษาที่อายุ 36-45 ปี มีการเข้าถึงหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ทางเว็บไซต์สำนักพิมพ์โดยตรง ($\bar{X}=2.91$) มากกว่า นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 26 ปี ($\bar{X}=2.30$) กับนักศึกษาที่มีอายุ 26-35 ปี ($\bar{X}=2.23$) ส่วน นักศึกษาที่อายุต่ำกว่า 26 ปี มีการเข้าถึงหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ทาง Search Engine บนเครือข่าย อินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=4.99$) มากกว่า นักศึกษาที่อายุ 26-35 ปี ($\bar{X}=4.70$) นักศึกษาที่อายุ 36-45 ปี ($\bar{X}=4.53$) และนักศึกษาที่อายุ 46 ปีขึ้นไป ($\bar{X}=4.41$)

นักศึกษาที่อายุต่ำกว่า 26 ปี มีการใช้หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ผ่านคอมพิวเตอร์ ($\bar{X}=1.91$) น้อยกว่า นักศึกษาที่อายุ 26-35 ปี ($\bar{X}=2.29$) นักศึกษาที่อายุ 36-45 ปี ($\bar{X}=2.65$) และนักศึกษาที่อายุ 46 ปีขึ้นไป ($\bar{X}=2.71$) โดยนักศึกษาที่อายุ 36-45 ปี มีการใช้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านคอมพิวเตอร์ ($\bar{X}=2.65$) มากกว่า นักศึกษาที่อายุ 26-35 ปี ($\bar{X}=2.29$) นักศึกษาที่อายุต่ำกว่า 26 ปี มีการใช้หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์จากที่ทำงาน ($\bar{X}=1.86$) น้อยกว่า นักศึกษาที่อายุ 26-35 ปี ($\bar{X}=2.41$) นักศึกษาที่อายุ

36-45 ปี ($\bar{X} = 2.49$) และนักศึกษาที่อายุ 46 ปีขึ้นไป
($\bar{X} = 2.65$)

4.3 การเปรียบเทียบการใช้หนังสือ
อิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามระดับ
การศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา (n=298)

การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	ระดับปริญญาโท		ระดับปริญญาเอก		t	Sig.
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.		
วัตถุประสงค์การใช้						
เพื่อการค้นคว้าวิจัย	3.13	1.523	3.06	1.353	0.334	0.738
เพื่อหาข้อมูลทำรายงาน	3.21	1.456	3.11	1.369	0.516	0.607
เพื่อหาความรู้เพิ่มเติม	3.16	1.438	3.19	1.427	-0.194	0.846
เพื่อนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่น	2.85	1.393	2.95	1.413	-0.518	0.605
เพื่อนันทนาการ	2.92	1.529	2.67	1.538	1.199	0.231
รูปแบบการใช้						
อ่านเนื้อหาเฉพาะบางส่วน	3.38	1.441	3.23	1.460	0.791	0.430
อ่านเนื้อหาทั้งหมด	2.32	1.391	2.50	1.361	-0.933	0.352
ค้นหาเนื้อหา	3.16	1.474	3.20	1.503	-0.196	0.845
ดาวน์โหลดเนื้อหาที่ต้องการ	3.30	1.422	3.22	1.447	0.444	0.658
ดาวน์โหลดเนื้อหาทั้งหมด	2.97	1.445	2.63	1.274	1.801	0.073
อ้างอิงเนื้อหา	3.01	1.444	2.88	1.298	0.648	0.518
ประเภทที่ใช้						
ตำราอิเล็กทรอนิกส์	3.21	1.472	3.27	1.309	-0.306	0.760
หนังสืออ้างอิงอิเล็กทรอนิกส์	3.16	1.507	3.10	1.344	0.310	0.757
หนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์	3.18	1.446	3.38	1.399	-0.969	0.334
หนังสือทั่วไปอิเล็กทรอนิกส์	2.54	1.560	2.70	1.590	-0.581	0.562
แหล่งสารสนเทศที่ใช้						
เข้าถึงทางระบบสืบค้น OPAC	2.15	1.139	2.00	1.061	0.993	0.322
เข้าถึงทางเว็บไซต์สำนักพิมพ์โดยตรง	2.39	1.157	2.59	1.367	-1.293	0.197
เข้าถึงทางเว็บไซต์ห้องสมุด	4.26	1.103	4.26	0.872	0.023	0.981
เข้าถึงทาง Search Engine บนอินเทอร์เน็ต	4.77*	0.682	4.57*	0.943	2.023	0.044*
เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้						
ผ่านคอมพิวเตอร์	2.26	1.253	2.43	1.209	-1.025	0.306
ผ่านโน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์	2.67	1.124	2.78	1.091	-0.699	0.485
ผ่านแท็บเล็ตพีซี	2.22	1.284	2.22	1.356	0.007	0.995
ผ่านสมาร์ทโฟน	2.62	1.332	2.43	1.281	1.126	0.261

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา (n=298)
(ต่อ)

การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	ระดับปริญญาโท		ระดับปริญญาเอก		t	Sig.
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.		
สถานที่ใช้						
จากที่พักอาศัย	2.89	1.277	2.79	1.166	0.614	0.540
จากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา	1.94	1.076	1.93	1.003	0.131	0.896
จากสถาบันอุดมศึกษาแต่ภายนอกห้องสมุด	2.21	1.147	2.21	1.187	-0.002	0.999
จากที่ทำงาน	2.26	1.284	2.39	1.217	-0.751	0.453
ระหว่างการเดินทาง	2.07	1.183	2.03	1.198	0.287	0.775

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาโทมีการเข้าถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ทาง Search Engine

บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 4.77$) มากกว่าผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาเอก ($\bar{X} = 4.57$)

4.4 การเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา (n=298)

การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	ภาษาและภาษาศาสตร์		วัฒนธรรมและวรรณคดี		โบราณคดีและประวัติศาสตร์		ปรัชญา ศาสนา และเทววิทยา		F	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
วัตถุประสงค์การใช้										
เพื่อการค้นคว้าวิจัย	3.09	1.482	3.43	1.399	3.05	1.580	3.13	1.456	0.237	0.871
เพื่อหาข้อมูลทำรายงาน	3.18	1.449	3.29	1.326	3.00	1.528	3.29	1.271	0.162	0.922
เพื่อหาความรู้เพิ่มเติม	3.18	1.430	3.21	1.477	2.68	1.455	3.48	1.410	1.091	0.353
เพื่อนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่น	2.89	1.414	2.82	1.401	2.44	1.247	3.19	1.327	0.937	0.423
เพื่อนันทนาการ	2.86	1.546	2.80	1.814	2.77	1.301	2.81	1.504	0.024	0.995
รูปแบบการใช้										
อ่านเนื้อหาเฉพาะบางส่วน	3.34	1.449	3.50	1.506	3.16	1.500	3.39	1.406	0.166	0.919
อ่านเนื้อหาทั้งหมด	2.33	1.371	2.70	1.567	2.05	1.268	3.00	1.453	1.903	0.129
ค้นหาเนื้อหา	3.20	1.475	3.07	1.592	2.63	1.499	3.39	1.438	1.059	0.367
ดาวน์โหลดเนื้อหาที่ต้องการ	3.31	1.435	3.15	1.463	2.84	1.500	3.46	1.262	0.763	0.516
ดาวน์โหลดเนื้อหาทั้งหมด	2.89	1.382	3.00	1.569	2.18	1.425	3.18	1.468	1.813	0.145
อ้างอิงเนื้อหา	2.98	1.408	3.00	1.468	2.41	1.278	3.32	1.376	1.293	0.277

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา (n=298)
(ต่อ)

การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	ภาษาและ ภาษาศาสตร์		วัฒนธรรม และวรรณคดี		โบราณคดีและ ประวัติศาสตร์		ปรัชญา ศาสนา และเทววิทยา		F	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ประเภทที่ใช้										
ตำราอิเล็กทรอนิกส์	3.24	1.437	3.36	1.206	2.92	1.564	3.25	1.342	0.228	0.877
หนังสืออ้างอิงอิเล็กทรอนิกส์	3.10	1.473	3.58	1.311	3.17	1.543	3.40	1.353	0.639	0.590
หนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์	3.26	1.410	3.25	1.545	2.53	1.685	3.52	1.327	1.515	0.211
หนังสือทั่วไปอิเล็กทรอนิกส์	2.58	1.554	2.50	1.841	2.22	1.641	2.80	1.568	0.262	0.853
แหล่งสารสนเทศที่ใช้										
เข้าถึงทางระบบสืบค้น OPAC	2.06	1.123	2.07	0.917	2.39	1.037	2.39	1.234	1.033	0.378
เข้าถึงทางเว็บไซต์สำนักพิมพ์ โดยตรง	2.39	1.183	2.57	1.284	2.37	1.212	2.96	1.492	1.580	0.194
เข้าถึงทางเว็บไซต์ห้องสมุด	4.27	1.035	4.21	0.975	3.84	1.344	4.48	0.846	1.378	0.249
เข้าถึงทาง Search Engine บนอินเทอร์เน็ต	4.74	0.764	4.43	1.158	4.68	0.671	4.70	0.559	0.747	0.525
เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้										
ผ่านคอมพิวเตอร์	2.23*	1.237	2.23*	1.235	2.41	1.004	3.09*	1.240	3.521	0.016*
ผ่านโน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์	2.68	1.118	2.71	1.139	2.53	0.943	3.09	1.164	1.100	0.349
ผ่านแท็บเล็ตพีซี	2.18*	1.272	1.42*	0.669	2.47*	1.375	2.83*	1.557	3.567	0.015*
ผ่านสมาร์ตโฟน	2.55	1.309	2.50	1.454	2.53	1.463	2.77	1.307	0.201	0.896
สถานที่ใช้										
จากที่พักอาศัย	2.83	1.237	2.86	1.231	2.82	1.237	3.22	1.380	0.682	0.564
จากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา	1.87*	1.004	1.77*	1.166	2.06*	0.899	2.73*	1.352	4.843	0.003*
จากสถาบันอุดมศึกษาแต่ ภายนอกห้องสมุด	2.19	1.144	2.00	1.291	2.29	0.985	2.55	1.335	0.819	0.484
จากที่ทำงาน	2.31	1.279	2.15	1.214	1.77	0.752	2.65	1.369	1.682	0.171
ระหว่างการเดินทาง	2.05	1.151	1.85	1.144	1.94	0.748	2.39	1.725	0.807	0.491

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ที่มีความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD)

การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	คู่เปรียบเทียบจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา		Sig.
ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัว	ภาษาและภาษาศาสตร์ ($\bar{X}=2.23$)	ปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา ($\bar{X}=3.09$)	0.001*
	วัฒนธรรมและวรรณคดี ($\bar{X}=2.23$)	ปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา ($\bar{X}=3.09$)	0.045*
ใช้อุปกรณ์สื่อสารพกพา (แท็บเล็ตพีซี)	ภาษาและภาษาศาสตร์ ($\bar{X}=2.18$)	วัฒนธรรมและวรรณคดี ($\bar{X}=1.42$)	0.046*
	ภาษาและภาษาศาสตร์ ($\bar{X}=2.18$)	ปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา ($\bar{X}=2.83$)	0.022*
	วัฒนธรรมและวรรณคดี ($\bar{X}=1.42$)	โบราณคดีและประวัติศาสตร์ ($\bar{X}=2.47$)	0.030*
	วัฒนธรรมและวรรณคดี ($\bar{X}=1.42$)	ปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา ($\bar{X}=2.83$)	0.002*
ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา	ภาษาและภาษาศาสตร์ ($\bar{X}=1.87$)	ปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา ($\bar{X}=2.73$)	0.000*
	วัฒนธรรมและวรรณคดี ($\bar{X}=1.77$)	ปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา ($\bar{X}=2.73$)	0.009*
	โบราณคดีและประวัติศาสตร์ ($\bar{X}=2.06$)	ปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา ($\bar{X}=2.73$)	0.046*

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ คือ ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัว และใช้อุปกรณ์สื่อสารพกพา (แท็บเล็ตพีซี) และด้านสถานที่ใช้ คือ ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

จากตารางที่ 7 แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ที่มีความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) พบว่า ผู้ที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ ($\bar{X}=3.09$) มากกว่าผู้ที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาภาษาและภาษาศาสตร์ ($\bar{X}=2.23$) กับผู้ที่ศึกษาในกลุ่มวัฒนธรรมและวรรณคดี ($\bar{X}=2.23$)

ผู้ที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวัฒนธรรมและวรรณคดี มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านแท็บเล็ต ($\bar{X}=1.42$) น้อยกว่า ผู้ที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาภาษาและภาษาศาสตร์ ($\bar{X}=2.18$) ผู้ที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาโบราณคดีและประวัติศาสตร์ ($\bar{X}=2.47$) และ ผู้ที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา ($\bar{X}=2.83$) โดยผู้ที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านแท็บเล็ต ($\bar{X}=2.83$) มากกว่า ผู้ที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาภาษาและภาษาศาสตร์ ($\bar{X}=2.18$)

ผู้ที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากภายในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ($\bar{X}=2.73$) มากกว่า ผู้ที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาภาษาและภาษาศาสตร์ ($\bar{X}=1.87$) ผู้ที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวัฒนธรรมและวรรณคดี ($\bar{X}=1.77$) และ ผู้ที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาโบราณคดีและประวัติศาสตร์ ($\bar{X}=2.06$)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มสาขาวิชา ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1) สภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาโบราณคดีและประวัติศาสตร์ มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด ทั้งนี้ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ส่วนใหญ่ ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านโน้ตบุ๊กพีซีและสมาร์ทโฟน โดยเข้าถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องการผ่าน Search Engine บนอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ของห้องสมุด จากที่พักอาศัย โดยวัตถุประสงค์การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คือ ใช้เพื่อหาข้อมูลทำรายงานและหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่จะอ่านเนื้อหาเฉพาะบางส่วน และพบว่าหนังสือหายากอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งทางห้องสมุดได้มีการแปลงจากรูปเล่มให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลมีการใช้มากที่สุด

2) เปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มสาขาวิชา สามารถสรุปได้ว่า

(1) นักศึกษาเพศชายจะมีการดำเนินการดังต่อไปนี้มากกว่านักศึกษาหญิง ได้แก่ การ

ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งเล่ม การเข้าถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทาง Website ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านคอมพิวเตอร์ การใช้งานจากภายในสถาบันอุดมศึกษาแต่อยู่ภายนอกห้องสมุด และการใช้งานจากที่ทำงาน

(2) นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 26 ปี จะมีพฤติกรรมการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่แตกต่างกับช่วงอายุอื่นในหลายประเด็น ได้แก่ มีการเข้าถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทาง Search Engine บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและมีการดาวน์โหลดเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งเล่ม มากกว่านักศึกษาในช่วงวัยอื่น แต่มีการอ่านเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งเล่ม มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านคอมพิวเตอร์ และมีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากที่ทำงาน น้อยกว่านักศึกษาในช่วงวัยอื่น

(3) นักศึกษาระดับปริญญาเอกมีอัตราการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่านักศึกษาระดับปริญญาโท นักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์และแท็บเล็ตพีซี และมีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากภายในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษามากกว่ากลุ่มสาขาวิชาอื่น แม้ว่าผลการศึกษาในภาพรวมจะพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่จะใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายภายนอกสถาบัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาเพศชายมีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากกว่านักศึกษาหญิง โดยนักศึกษาที่มีอายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไปมีการใช้งานมากที่สุด ในขณะที่นักศึกษางานในช่วงอายุ 25-35 ปีมี

การใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต่ำที่สุด ในส่วนของระดับการศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาเอก มีอัตราการการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่านักศึกษาระดับปริญญาโท โดยนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาโบราณคดีและประวัติศาสตร์มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด และกลุ่มสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและเทววิทยา มีการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต่ำที่สุด โดยใช้เพื่อหาข้อมูลทำรายงานมากที่สุด ส่วนการใช้เพื่อนันทนาการมีการใช้งานน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวาทีนิ เขมมาโรทัย (Khemakaro-thai, 2015), Staiger (2012) และ Mulholland & Bates (2014) ว่าผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่บอกรับโดยห้องสมุดเพื่อใช้ประกอบการเรียนมากที่สุด โดยนักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อหาข้อมูลทำรายงาน ซึ่งเมื่อใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แล้วจะอ่านเนื้อหาที่อยู่ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์บางส่วนเพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาจะเข้าไปอ่านเฉพาะบางหน้าหรือบางหัวข้อ โดยหลังจากเข้าไปอ่านเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แล้ว จะทำการดาวน์โหลดเฉพาะเนื้อหาที่ต้องการนั้นมาเก็บไว้เพื่อให้มีการใช้งานเนื้อหาที่นั้นซ้ำได้หลายครั้ง

ประเด็นการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ พบว่าเข้าใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทาง Search Engine บนอินเทอร์เน็ตมากที่สุด และเข้าถึงผ่านระบบสืบค้น OPAC มีการใช้งานน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Gregory (2008) และ Saraphon & Manmart (2020) ที่พบว่า แหล่งสารสนเทศที่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เข้าทางเว็บไซต์บริการสืบค้นสารสนเทศ (Search Engine) เช่น Google Yahoo Bing มากที่สุด โดยการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านโน้ตบุ๊กมากที่สุด และมีการใช้ผ่านแท็บเล็ตน้อยที่สุด โดยใช้

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากที่พกพาที่สุด และมีการใช้งานจากภายในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาน้อยที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Nicholas (2008) และ จารุพร ชูเรืองสุข (Churuangsu-kh, 2009) ที่ว่าการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้นใช้เมื่อไหร่ที่ไหนก็ได้ตามเวลาและสถานที่ที่ต้องการ และ Croft, & Davis, (2010) ที่ว่าการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นั้น จะใช้บนเครื่องคอมพิวเตอร์พกพาที่มีการเชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายไร้สายมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้ด้านห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ควรมีการแปลงหนังสือหายากด้านมนุษยศาสตร์ให้เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในกลุ่มสาขาวิชาทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า หนังสือหายากที่แปลงเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการใช้งานสูง

2) ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้ด้านการจัดการเรียนการสอน

ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณให้อาจารย์ได้มีการผลิตตำราอิเล็กทรอนิกส์สำหรับนำไปใช้ในการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชา และอาจารย์ควรมีการเตรียมการสอนโดยคัดเลือกรายชื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการนำมาใช้ในการเรียนการสอนแต่ละรายวิชาเพื่อให้ทางห้องสมุดสถาบันได้มีการบอกรับหรือจัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ตามที่ต้องการ อีกทั้งคัดเลือกหนังสือหายากที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับรายวิชาที่สอน เพื่อให้ทางห้องสมุดสถาบันได้มีการแปลงให้เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับรองรับการใช้งานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านมนุษยศาสตร์

- 3) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต
ควรมีการเปรียบเทียบการใช้หนังสือ
อิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์
- สังคมศาสตร์ และด้านวิทยาศาสตร์ โดยพัฒนาการใช้
ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเรียน
การสอน

References

- Chan, G. R. Y. C., & Lai, J. K. (2005). Shaping the strategy for e-books: A Hong Kong perspective. *Library Collections, Acquisitions, & Technical Services*, 29(2), 205–219.
- Churuangsuks, J. (2009). *The usage of and needs for electronic books: A case study in the Health Science Library, Prince of Songkla University*. Songkha: Prince of Songkla University. (In Thai).
- Croft, R., & Bedi, S. (2005). eBooks for a distributed learning university: The Royal Roads University case. *Journal of Library Administration*, 41(1), 113-137.
- Croft, R., & Davis, C. (2010). E-books revisited: surveying student e-book usage in a distributed learning academic library 6 years later. *Journal of Library Administration*, 50(5/6), 543-569.
- Education Data Center, Office of the Higher Education Commission. (2015). *Sathiti Udomsuksa*. Retrieved April 16, 2016, from <http://www.info.mua.go.th/info/>. (In Thai).
- Gregory, C. L. (2008). But I want a real book: An investigation of undergraduates usage and attitudes toward electronic books. *Reference & User Services Quarterly*, 47(3), 266-273
- Hwang, J. Y., Kim, J., Lee, B., & Hwan Kim, J. (2014). Usage patterns and perception toward e-books: Experiences from academic libraries in South Korea. *The Electronic Library*, 32(4), 522–541.
- Khemakarothai, W. (2015). E-book usage of students in Kasetsart University. *PULINET Journal*, 2(2), 37-44. (In Thai).
- Kumkeam, J. (2015, May 15). *Interview*. Staff. Education Data Center, Office of the Higher Education Commission. (In Thai).
- Lamothe, A. (2013). Factors influencing the usage of an electronic book collection: Size of the e-book collection, the student population, and the faculty population. *College & Research Libraries*, 74(1), 39-59.
- Mulholland, E., & Bates, J. (2014). Use and perceptions of e-books by academic staff in further education. *Journal of Academic Librarianship*, 40(5), 492–499.
- Nicholas, D., Rowlands, I., Clark, D., Huntington, P., Jamali, H. R., & Ollé Castellà, C. (2008). UK scholarly e-book usage: A landmark survey. *Aslib Proceedings*, 60(4), 311–334.
- Saraphon, T., & Manmart, L. (2020). E-book usage behavior of users in Thai academic libraries. *TLA Research Journal*, 13(2), 77-95. (In Thai).
- Staiger, J. (2012). How E-books are used. *Reference & User Services Quarterly*, 51(4), 355-365.